XXXIV Semana de Cine Submarino

La UVigo estrena la primera pieza de un legado audiovisual y ambiental

«O bosque de carrumeiro», de Jorge Martínez, Silvia Iglesias y Xaime Beiro, aspira a ser el primer capítulo de una serie sobre la biodiversidad de Galicia

SANDRA PENELAS

Cedida

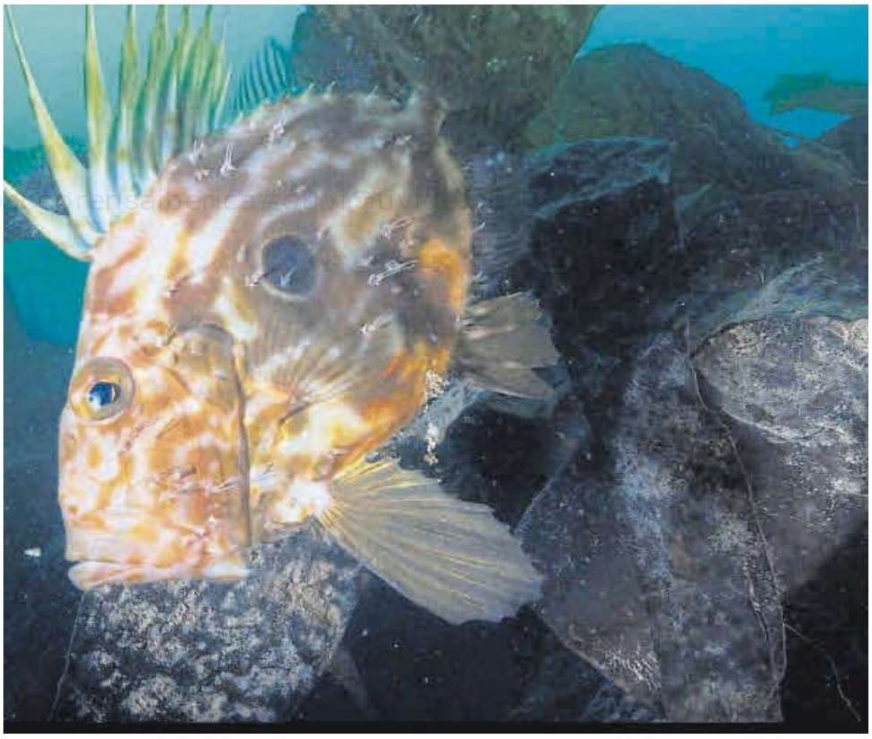

Imagen del documental «O bosque de carrumeiro».

La Semana de Cine Submarino presume de talento y biodiversidad local en su última jornada. Jorge Martínez, Silvia Iglesias y Xaime Beiro estrenan hoy «O bosque de carrumeiro», un documental donde combinan el rigor científico y la emoción para mostrar al gran público la desconocida vida que acogen estos ecosistemas de algas gigantes y que aspira a ser el primero de una serie sobre los distintos hábitats de los fondos gallegos.

Producido por la UVigo con el apoyo del Consello Social y el Centro de Investigación Mariña (CIM), es fruto de dos años de trabajo y de la vocación de sus autores de poner en valor la riqueza de nuestras aguas y contribuir a la concienciación social a través de este «legado» audiovisual. «A pesar de telos tan preto, os nosos fondos son moi descoñecidos. E descubrilos é o primeiro paso para poder conservar e protexer o noso patrimonio. Se non sabemos o que está en xogo, dificilmente se pode facer», destaca Iglesas, intérprete marina y técnica en educación ambiental de la cooperativa 13 Grados.

«En Galicia a imaxe que se ten do mar é exclusivamente como recurso e é bastante máis que iso, tanto para nós como para as especies que viven nel. Por iso queríamos que a xente vise o que sucede. O que máis se coñece destes bosques son as arribazóns que chegan á praia, que a moitos lles parecen molestas e que antes se utilizaban para facer abono, pero hai moita vida dentro deles », añade Jorge Martínez, videógrafo submarino a igual que Xaime Beiro.

La Universidad contactó con ellos en 2024, cuando reactivó el festival tras el fallecimiento de su impulsor, José Luis González el año anterior, y les animó a participar con alguna pieza: «Os tres pensamos que sería interesante facer algo sobre os nosos fondos pero cunha peza máis grande, máis ambiciosa. Hai moita xente facendo traballos moi interesantes desde hai anos, pero non este tipo de documentais. A nosa proposta gustoulle á UVigo e apostaron por ela».

«O bosque de carrumeiro é o ecosistema máis extendido pola nosa costa e unha gran parte dos peixes e crustáceos, aínda que tamén poden vivir noutros sitios, fano maioritariamente aí. Sobre todo, os máis representativos como o polbo, os chocos, os congros, as centolas, os bogavantes ou os santiaguiños», explica Martínez.

«E tamén queriamos contar que non fai falta ir a Indonesia para gravar a reproducción dunha especie. Parece que os comportamentos chamativos que xeralmente se ven nos documentais de augas tropicais non suceden aquí, pero non é certo. Xa hai moitos compañeiros que os divulgaron noutros traballos, pero nunca cunha peza deste tipo», añade.

En la presentación de la Semana, Elsa Vázquez, su codirectora junto con Jesús Souza, destacó que el documental logra emocionar a los científicos que, como ella, llevan años buceando en Galicia. «Interesábanos moito ter rigor científico para facer unha labor de divulgación, pero tamén que fose ameno e que a xente se sentise a gusto e se emocionase. Para min, unha das cousas máis complexas foi crear unha historia visual, saber que contar e como contalo para entralazar os contidos. Creo que é un dos grandes valores do traballo», apunta Iglesias.

«Falta de aposta económica»

Ambos califican de «esencial» el apoyo de la Universidad. «Se non hai máis documentais coma este probablemente sexa porque non adoita haber unha aposta económica. Realmente son moi costosos a todos os niveis e sen este apoio é moi difícil. A materia prima está, os nosos fondos son espectaculares, e hai moita xente dedicada a gravalos e transmitilo, pero falta ese financiamento. A UVigo deunos flexibilidade, sendo consciente de que precisabamos moito tempo», agradece Iglesias.

En este sentido, Jorge Martínez pide el mismo apoyo al resto de administraciones: «Estamos superagradecidos á UVigo, especialmente a Jesús e Elsa. Pero falta moito financiamento e apoio a temas culturais deste tipo, porque incluso con axudas isto non é rentable nunca. Eu teño outro traballo, pero Silvia e Xaime adícanse a isto, e debería haber máis diñeiro para proxectos feitos por xente daquí sobre temáticas galegas. Non pode depender da nosa vontade», reivindica.

Ambos esperan contar con apoyo para poder dar forma a su idea original, una serie de varios capítulos. «Cada un trataría un biotopo distinto. O bosque de carrumeiro é o máis común, pero tamén estarían os grandes areais onde hai raias e tiburóns, os campos de maërl, os fondos de plantas fanerógamas ou as zonas profundas onde viven outras especies como esponxas ou gorgonias. É un traballo plantexado a longo prazo para pechar o círculo e contemplar todos os biotopos, que están moi vencellados enre si pero ao mesmo tempo son tan diferentes uns dos outros», subraya Martínez.

«Un dos grandes valores que temos baixo as nosas augas e que non se atopa en moitos sitios é que nunha soa inmersión podes visitar varias franxas diferentes. É un luxo», ratifica Iglesias. ■

O BICHEIRO

Luis Davila